

ĎÁBLÍK

Elektronický zpravodaj pro členy a přátele Cally • Číslo 250 • Vychází 31. října 2024

Milé čtenářky, milí čtenáři,

hledíte na dvěšřtřpadesáté číslo našeho zpravodaje. A nejenom to, my pro vás tohle čtení píšeme a připravujeme rovných 25 let! To už je pěkný důvod k oslavě. Aktuálně vycházíme každý měsíc, ale když jsme začínali, byli jsme ponejvíce čtvrtletník. První číslo vyšlo v říjnu 1999, tedy ještě v minulém tisíciletí. A také jsme vydali několik speciálů k výročí spolku. Představte si, že všechna čísla máte k dispozici i na našich nových webových stránkách zde: <http://calla.cz/cz/dablik>. Někdy je zajímavé zapátrat kolem některých šuplíkových kauz, co se dělo a jak jsme je komentovali tehdy.

A proč se jmenujeme Ďáblík? Stále platí, co jsme k tomu napsali v úvodníku prvního čísla: „Jak jistě víte, *calla palustris*, rostlina po níž je pojmenováno naše sdružení, se česky nazývá ďáblík bahenní. Jméno bulletinu má zároveň symbolizovat, kterak se možná jevíme mnohým úředníkům nebo investorům, při naší snaze bránit a zachraňovat stále více ohroženou přírodu.“ A malého sympatického čertíka ďáblíka jsme také měli v logu bulletinu. Obsah zůstává zaměřený jednak na naši vlastní činnost na poli ochrany přírody, trvale udržitelné energetiky a environmentální osvěty, tak přebíráme texty jiných k tématům ochrany životního prostředí a to nejen na jihu Čech. Ostatně můžete nám sami napsat, jak se vám obsah Ďáblíků líbí a pokud ne úplně vyhovuje, co byste v něm rádi nacházeli.

V dnešním kulatém čísle se ve dvou textech dotkneme jména nového ministra průmyslu a obchodu Lukáše Vlčka, kterému adresovali představy o prioritách nevládní organizace věnující se energetice a pak mu psali starostové sdružení v Platformě proti hlubinnému úložišti, v níž pracuji jako její sekretář, a požádali ho o schůzku a změnu, jak k nim přistupují státní úřady. Dočtete se o novém dění kolem povolování průzkumných území pro geologické práce pro konečné úložiště.

Představíme vám vítěze ankety Strom roku 2024 a Jiří Řehounek se věnuje důvodům, proč stromy (ne)kácet. Arnika prozkoumala data v Integrovaném registru znečišťování za rok 2023 a přináší dobrou zprávu: Emise nebezpečných látek v ČR výrazně klesly. Jenže, jak se dočtete, koncentrace toxických látek v našem spodním prádle by nás naopak znepokojit měla. A jako obvykle váš zveme na několik zajímavých besed, anebo třeba na brigádu ve prospěch ptáků. S Envirokopem pak na výlet do arboreta ve Vimperku.

Budeme rádi, když zůstanete Ďáblíku věrni i nadále dalších pětadvacet let.

Edvard Sequens

V OBSAHU TAKÉ NAJDETE

Nový ministr průmyslu Lukáš Vlček by měl rozhybat větrné elektrárny a odrazit snahy uhlobaronů.....	str. 3-4
Třistapětašedesát důvodů, proč (ne)kácet stromy.....	str. 6-7
Nový web Čejčí stopou odhaluje životní osudy ptáků v reálném čase.....	str. 8-9

Víkendová brigáda v Pískovně u Žemličky

Fotkami se vracíme k víkendové brigádě v Pískovně u Žemličky, kde jsme hlavně vyřezávali nálet v okolí největší tůně. Díky všem účastníkům, včetně eko-týmu Gymnázia Vodňany, a díky Honzovi Tomanovi za excelentní práci s pilou. Po brigádě okolí tůně docela prokouklo, což pomůže místním běžným i ohroženým druhům vázaným na písčiny a mokřady.

V Pískovně u Žemličky můžete ulovit "kešku" s ochránářským podtextem: <https://www.calla.cz/objevtesvoupiskovnu/geocaching/>.

Nebo se do ní vydat jen tak na výlet: <http://enviroskop.cz/?piskovna-u-zemlicky>

Jiří Řehounek

Nový ministr průmyslu Lukáš Vlček by měl rozhýbat větrné elektrárny a odrazit snahy uhlobaronů

Novým ministrem průmyslu a obchodu se stal Lukáš Vlček (STAN). Ekologické organizace zabývající se energetikou upozorňují na hlavní výzvy, které před novým ministrem stojí. Musí prosadit nejen strategii, ale také klíčovou legislativu pro rozvoj OZE, akumulace a celkovou modernizaci energetiky. Zároveň musí také odolat stupňujícímu se tlaku uhelné lobby na dotování zastaralých uhelných elektráren z peněz spotřebitelů.

Co by měl nový ministr průmyslu a obchodu zvládnout v posledním roce vlády:

- Prosadit schválení Národního klimaticko-energetického plánu ČR a zvýšit v něm cíl pro obnovitelné zdroje levné elektřiny, což je hlavní odpověď na obavy z vysokých cen energií.
- Dotáhnout do konce novou energetického zákona zvanou "Lex OZE 3", zabránit zhoršení ochrany spotřebitelů zapojených do sdílení, vylepšit podmínky pro energetická společenství a naopak odolat tlaku na podporu uhelných elektráren a dotování uhlobaronů z peněz nás všech.
- Prosadit zákon o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie, který má zrychlit a zjednodušit povolování větších obnovitelných zdrojů a umožní vymezení tzv. akceleračních zón zejména pro větrné elektrárny, které jsou klíčem k dlouhodobě levnější domácí elektřině
- Navrhnout a prosadit legislativní ukotvení cílů, termínů a podmínek odklonu od využívání uhlí pro energetické účely za účelem jeho dosažení nejpozději v roce 2033, jak s tím počítá návrh Státní energetické koncepce ČR.
- Zajistit, aby aktualizovaný Kodex ČEPS otevíral příležitosti pro moderní přístupy k zajištění stability elektroenergetické soustavy využíváním akumulace a agregace flexibility, a naopak neprotežoval zastaralé a špinavé uhelné elektrárny.
- Urychlit reformu a modernizaci distribučních sítí a připravit závazná pravidla pro monopolní provozovatele, aby zajistili další možnosti pro připojování obnovitelných zdrojů, zejména větrných elektráren.
- Efektivně transponovat aktuální směrnici o energetické náročnosti budov a zajistit, aby energetické renovace budov s nejhorším energetickým standardem zároveň přispívaly k řešení problému energetické chudoby.
- Zásadně změnit přístup a začít respektovat obce, na jejichž území stát plánuje geologické práce

pro nalezení hlubinného úložiště vysoce radioaktivních odpadů.

Jiří Koželouh, vedoucí programu Klima, energetika a odpady Hnutí DUHA říká: „*Ministr průmyslu Lukáš Vlček má před sebou velké výzvy a relativně krátký čas. Musí dotáhnout novelu energetického zákona lex OZE 3 a zároveň odrazit snahy uhlobaronů doplnit do ní dotování uhelných elektráren z peněz spotřebitelů. A to nejen v zákoně, ale i v Kodexu ČEPS. Má také zodpovědnost za předložení a prosazení zákona o zrychleném zavádění obnovitelných zdrojů, který má výrazně urychlit povolování zejména větrných elektráren. Přeji mu, aby se to všechno podařilo.*”

Miriam Macurová, vedoucí klimatické kampaně Greenpeace ČR, říká: „*Nového ministra průmyslu a obchodu Lukáše Vlčka čeká důležitý úkol dotáhnout přijetí odkládaného Národního klimaticko-energetického plánu, který určí klimatickou strategii na další dekádu. Čeká ho také příprava legislativního ukotvení konce uhlí nejpozději v roce 2033, který by měl být navázán na jasnou strategii jeho nahrazení obnovitelnými zdroji energie, které lidem zabezpečí levný zdroj energie a sníží závislost ČR na fosilních palivech.*”

Edvard Sequens, energetický konzultant v Calla – Sdružení pro záchranu prostředí doplnil: „*Nově jmenovaného ministra čeká v energetice mnoho nedodělků po Jozefu Síkelovi. Neexistuje totiž jen jádro, na které se Vlčekův předchůdce zaměřil. A také by ministr měl začít řešit rozdmýchaný konflikt se starosty obcí, kde stát hledá místo pro uložení radioaktivních odpadů.*”

Štěpán Vizi, expert na klimatickou politiku Centra pro dopravu a energetiku, říká: „*Zásadním bodem pro nového ministra bude prosazení schválení klimatických a energetických strategií, které vláda už několik měsíců odkládá. Jasná a předvídatelná strategie dekarbonizace je přitom klíčová pro jakékoli investice do energetiky a průmyslu. Česko v rámci Evropy dlouhodobě zaostává v rozvoji obnovitelných zdrojů a Lukáš Vlček má možnost pomoci tuto stagnaci ukončit.*”

Společná tisková zpráva Hnutí DUHA, Calla, Greenpeace a Centra pro dopravu a energetiku

Povolení průzkumných území neznamená zelenou pro geologické práce, Platforma napsala Vlčkovi

Povolení průzkumných území pro geologické práce pro vyhledávání úložiště na lokalitách Březový potok v Pošumaví, Janoch u Temelína na Českokubějovicku a Horka na Třebíčsku Ministerstvem životního prostředí neznamená, že Správa úložišť radioaktivních odpadů může zahájit zpožděné geologické práce. Dotčené obce po prostudování rozhodnutí zváží odvolání k ministru Petrovi Hladíkovi. A mnohé jsou odhodlané bránit se i soudní cestou. Když ministerstvo v předchozí etapě v roce 2014 povolilo průzkumná území na sedmi z původních lokalit, [soudy po žalobách obcí a spolků šest těchto povolení zrušily](#).

Protože vypořádání opodstatněných námitek obcí a doplňování neúplných podkladů Správy úložišť trvalo více než jeden a půl roku, je zahájení plánovaných geologických prací již nyní zpožděné o deset měsíců a bude narůstat. Navíc hluboké geologické vrty musí získat ještě další samostatné povolení. A protože [vláda schválila návrh SÚRAO na zkrácení harmonogramu přípravy hlubinného úložiště](#), má být

o jeho umístění rozhodnuto nejpozději v roce 2028. Na klíčové geologické práce plánované původně na sedm let takto nezbude ani poloviční čas. Místo pro hlubinné úložiště, které má garantovat bezpečnost po statisíce let, tak má být vybráno na základě velmi neúplných dat. Takový spěch bude ohrožovat budoucnost obyvatel v jeho okolí.

Obranný postoj samospráv podporovaný spolky místních

občanů posilují nesplněné sliby politiků o narovnání práv dotčených obcí při rozhodování o úložišti. Problémem je také zapomenuté prohlášení vlády, že bude posuzovat i jiná řešení, než je rychlé zavezení vysoceradioaktivních odpadů pod zem.

Michael Forman, mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti a starosta města Horažďovice z lokality Březový potok řekl: „*Obce, kterým hrozí stavba hlubinného úložiště, jsou připraveny využít na obranu svých zájmů všech dostupných prostředků. Včerejší povolení průzkumných území po více jak roce a půl od podání žádostí SÚRAO, ukazuje jak složité to pro vládu, která odmítla slíbené narovnání práv obcí při rozhodování, bude. Již je naprosto jasné, že plánovaný harmonogram nemůže být dodržen a pokud na něm vláda bude trvat, bylo by to zřetelně na úkor bezpečnosti, která je vyhlášována jako nejdůležitější parametr. Spěch a lehkovážný přístup Správy úložišť tu ale není na místě.*“

Platforma proti hlubinnému úložišti také napsala otevřený dopis novému ministrovi průmyslu a obchodu Lukáši Vlčkovi. Připomněla mu, že po jeho předchůdci zůstaly nesplněné sliby z programového prohlášení vlády: „*Posílíme práva dotčených obcí při případném rozhodování o umístění hlubinného úložiště. Jsme otevřeni i jiným řešením, než je konečné hlubinné úložiště v ČR.*“, v jejichž důsledku panuje napjatá situace mezi zodpovědnými orgány státu, samosprávami i obyvateli dotčených obcí. Rovněž upozornila ministra na absurdně zkrácený harmonogram výběru úložiště, podle nějž má být rozhodnuto o umístění úložiště bez existence věrohodných dat, které by garantovaly potřebnou bezpečnost na statisíce let.

Na Ministerstvu průmyslu a obchodu je připravována aktualizace vládní koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem. Přináší příležitost poctivě porovnat a zvážit všechna rizika a přínosy i jiných uskutečnitelných řešení, jak s tímto materiálem naložit, než je rychlé uložení do zemských hlubin. Jak také starostové napsali ministrovi: „*Řešení, které bude upřednostněno, by mělo mít co nejmenší dopady na životní prostředí a na život lidí v dotčených obcích.*“

Michael Forman k tomu řekl: „*Ministrovi Lukáši Vlčkovi nabízíme jako Platforma proti hlubinnému úložišti schůzku, na které bychom s ním rádi probrali problémy omezených práv obcí při rozhodování o úložišti a jej požádali o poctivé vyhodnocení i jiných řešení, než je hlubinné úložiště. Věříme, že jako bývalý úspěšný starosta by mohl vnímat zájmy obecních samospráv citlivěji než jeho předchůdci.*“

Z tiskových zpráv Platformy proti hlubinnému úložišti

Chraňme výstavbu

V České republice dlouhodobě sledujeme, jak stát zjednodušuje povolování různých kontroverzních záměrů, které mohou škodit přírodě a životnímu prostředí. Nejvíce se mluví o osekávání účasti veřejnosti na rozhodovacích procesech, existují však i jiné, méně nápadné změny. Příkladem budiž tzv. souhlas fikcí, kdy nečinnost úřadu znamená automatický souhlas. Nebo zkrácení lhůty pro podání žádosti o přezkum, což v praxi znamená, že pokud si toho nikdo rok nevšimne, nezákonné rozhodnutí nebo nezákonný územní plán platí.

Další neblahý příklad obsahuje balíček změn v kompetencích České inspekce životního prostředí (ČIŽP), jenž platí od počátku letošního roku. V něm se dostalo největší pozornosti tomu, že inspekce již neřeší porušování zákona fyzickými osobami. Inspektorům však ubyla i další pravomoc, a sice vyjadřovat se k procesům posuzování vlivů na životní prostředí (EIA). Od 1. ledna již není ČIŽP v procesech EIA dotčeným orgánem.

Za svůj život jsem poměrně detailně sledoval desítky procesů EIA. A v Jihočeském kraji obvykle platilo, že připomínky ČIŽP nebyly pouze formální. Často upozornily na problémy, které by projekt mohl způsobit, nebo pomohly s vylepšením jeho parametrů. Připomínky inspektorů budou v procesech EIA chybět. Určitě

i v těch veřejnostech méně sledovaných, kde by pomáhaly nacházet šetrnější řešení, stoprocentně však v těch kontroverzních, kde často odhalovaly slabá místa posuzovaných záměrů. Přístup ČIŽP tak obvykle ostře kontrastoval s vyjádřeními Krajské hygienické stanice, která do omrzení kopíruje větu: „*Krajská hygienická stanice Jihočeského kraje (KHS) nemá připomínky a nepožaduje další posuzování záměru.*“

Osobně doufám, že se poztrácené kompetence ČIŽP opět vrátí, v dohledné době tomu však příliš nevěřím. Žijeme v zemi, kde poradce premiéra Štěpán Křeček hlásá, že „*úplně nejhorší ze všeho jsou archeologové*“ a o zemědělské půdě se vyjadřuje slovy: „*Nemůžeme být skanzen, který tady bude pořád udržovat nějaká pole, která v podstatě nic nenesou. Ty budovy by přinesly daleko větší ziskovost.*“ V takové zemi se na urychlení výstavby prakticky čehokoli politická shoda vždycky najde.

Jiří Řehounek

Třistapětašedesát důvodů, proč (ne)kácet stromy

Správním řízením o kácení stromů patří k nejčastějším a tvoří i značnou část agendy v naší datové schránce. Důvodů, proč chtějí lidé, firmy či obce pokácet strom, existuje nepřeborné množství. Obvykle se lidé obávají o tzv. provozní bezpečnost stromů, tedy riziko jejich pádu nebo padání větví na veřejná prostranství i soukromé pozemky. Tomu důvodu rozumím a v řadě případů jsou takové obavy oprávněné. Bezpečnost dřevin by měla být ve městech samozřejmě na prvním místě. Mnohdy však postačí i jiné zásahy, např. ořezání nebo prořezání stromů.

Z jiného ranku jsou žádosti o kácení kvůli stavbám. Tady stromy ustupují často s odůvodněním, že buď stavbě překážejí nebo by stavba mohla ohrozit jejich stabilitu. Na první pohled vypadá tento důvod poměrně relevantně, podezírám však některé autory projektů, že se předem ani nezamysleli, jestli by stromy nešly na místě zachovat, aniž by to stavbu nějak zásadně ovlivnilo.

A pak tu máme různé jiné důvody. Stromy stíní. V létě z nich kape medovice. Na podzim z nich padá listí. Případně z nich padá něco jiného – odkvetlé květy, žaludy, jeřabiny, lískové oříšky atd. Sídlí na nich havrani nebo jiní ptáci, kteří znečišťují prostor pod sebou trusem nebo jsou hluční. Nebo obojí. Asi si nevybavím všechny důvody, které jsem pročetl nebo o nich alespoň slyšel. Obrázek si jistě každý udělá sám, byť připouštím, že názory se mohou různit. Třeba ono stínění

problém být může, lze ho však často vyřešit také prořezáním. A na jižní straně domů mohou naopak lidé stín oceňovat, zejména v létě.

Opravdu bizarní důvod pro kácení stromů nám přistál v datové schránce letos. Stromy prý je nutné pokácet, protože by stínily budoucí zelenou střechu na budově a firma v takovém případě odmítá převzít za střechu záruku. Zbavit se několika vzrostlých zdravých stromů výměnou za zelenou střechu opravdu nezní jako dobrý nápad.

Občas bychom se proto měli zamyslet i nad důvody, proč strom nepokácet. Nebo nad způsoby, jak strom upravit do podoby, kdy nebude představovat riziko pro svoje okolí. Oběho bychom určitě našli dostatek. Vždyť kde jinde bychom měli uplatňovat staré české rčení „dvakrát měř a jednou řež“?

Jiří Řehounek

Obnova přírody pomáhá snižovat riziko povodní. Přes sto dobrovolníků pomohlo Hnutí DUHA po celé ČR

Sedmadvacátý ročník oblíbené pracovní-vzdělávací akce „Týdny pro krajinu“, kterou Hnutí DUHA organizuje každoročně v létě po celém území ČR, je za námi. Více než stovka dobrovolníků a dobrovolnic se během osmi týdenních turnusů vydala do atraktivních lokalit Jihomoravského kraje, Šumavy, Beskyd, Jeseníků nebo Bílých Karpat, aby pomohla zemědělské i lesní krajině a fyzicky přispěla k obnově přírody a krajiny.

Bezmála 2800 hodin dobrovolnické práce, 7,4 hektarů pokosených a shrabaných luk, desítky vytvořených

a opravených hrází v rašeliništích a podmáčených lesích. Téměř tři sta individuálně ochráněných stromů a přes dva oplocené hektary lesního porostu. Výřezy invazivních křovin, lesní prořezávky, úklid odpadků, vytvoření přehrádek pro zadržení vody, vybudovaný plazník. Tak zní výčet těch nejvýznamnějších činností, které během letošních "Týdnů pro krajinu" vznikly s pomocí dobrovolnic a dobrovolníků Hnutí DUHA. Taková obnova přírody podporuje revitalizaci poškozených nebo zničených ekosystémů s cílem zlepšit jejich strukturu a zvýšit odolnost a biologickou rozmanitost v přírodě. Díky zdravějším ekosystémům se mimo jiné snižuje riziko povodní, sucha i období velkých veder a zároveň se zvyšuje odolnost vůči změně klimatu.

Dobrovolníci a dobrovolnice pomáhali v národním parku, chráněné krajinné oblasti, ve spolupráci s Lesy ČR, Biskupskými lesy i soukromými vlastníky lesů, ekologickými zemědělci či ochránci přírody. Nedílnou součástí Týdnů pro krajinu byly i vzdělávací aktivity pro účastníky, zahrnující odborné přednášky, exkurze a diskuze na témata obnovy a ochrany přírody a krajiny v ČR. Např. ve spolupráci s kolegy z Hnutí DUHA Šelmy se konaly přednášky o návratu a ochraně velkých šelem na Šumavě, v Beskydech a Jeseníkách. Uskutečnilo se povídání o přírodě blízském lesním hospodaření, ekologickém zemědělství a pěstitelství a také diskuze ornitologické či geobotanické.

Hnutí DUHA děkuje dobrovolníkům a dobrovolnicím letošního ročníku „Týdnů pro krajinu“ za hojnou

účast. Velká motivace pomoci přírodě a aktivní zapojení do jakékoliv práce tam, kde je potřeba byla vidět napříč všemi turnusy. Zároveň Hnutí DUHA vyjadřuje poděkování všem zainteresovaným pracovníkům a organizacím, kteří se na celém projektu podíleli.

„Týdny pro krajinu mě naplňují radostí. Po celém týdnu na slunci je vždy vidět, jak se proměnilo údolíčko, stráň nebo mokřad, kde jsme pracovali. A že se tak znatelně, aspoň na malém kousku země, podařilo vrátit pestrost, o kterou mezi monokulturami kukuřice a smrku stále rychleji přicházíme,“ říká Jan Skalík z Hnutí DUHA.

„Práce dobrovolníků je zde nezastupitelná, protože zdánlivě drobné zásahy mají velký vliv na celkovou úspěšnost revitalizací. Většinu práce provedou stavební firmy s lehkou technikou, ale často je potřeba se na místa vrátit a doladit detaily. Zároveň je to jedinečná příležitost zažít Šumavu docela jinak a věřím, že tito dobrovolníci vnímají místní krajinu i revitalizace docela jinak než běžní návštěvníci,“ říká Renata Placková z NP Šumava.

„Hnutí DUHA je organizace, kterou dlouhodobě podporuji a letos poprvé jsme se s maminkou rozhodly, zapojit se do „Týdnů pro krajinu“ na Šumavě. Chtěly jsme přiložit ruku k dílu a podílet se na obnově přírodních systémů. Vzhledem k tomu, že většinu svého času trávím pracovně u počítače, cítila jsem potřebu změnit dosavadní stereotyp a na chvíli vyměnit prostředí za les a divočinu. Stát se členem dobrovolnického týmu bylo dobrým rozhodnutím a skvělou zkušeností. Ráda se zapojím v příštím ročníku znova,“ říká dobrovolnice Veronika Kyrianová.

Tisková zpráva Hnutí DUHA (redakčně upraveno a kráceno)

Nový web Čejčí stopou odhaluje životní osudy ptáků v reálném čase

Nový web Čejčí stopou seznámí veřejnost s životem dvou charismatických ptačích druhů ze skupiny bahňáků - čejky chocholaté a sluky lesní. Díky miniaturním vysílačkám doplněným o sensory lze sledovat značené jedince v reálném čase. Celkem 20 čejek a sedm sluk sdílí s vědci a zájemci o přírodu nejen polohu v prostoru, ale také rychlost pohybu, intenzitu slunečního svitu, teplotu, atmosférický tlak a s pomocí akcelerometru i celkovou míru aktivity. Detailní informace o interakcích dnes již ohrožených čejek a sluk s prostředím poslouží pro vývoj nástrojů a metodik pro efektivní plánování ochrany ptáků v krajině.

„Nyní, v době podzimního tahu, se nám nabízí jedinečný vhled do migrace čejek aktuálně v geografickém rozsahu od Litomyšle po francouzské Le Mans. Čejky v otevřeném terénu pošlou až 500 lokací denně. Zato u sluk žijících ve skrytu lesního podrostu můžeme hovořit o štěstí, pokud jich je několik za den,“ uvedl vedoucí výzkumného týmu Martin Sládeček z FŽP ČZU v Praze. Osudy čejek a sluk můžete sledovat na webu <https://waderscope.fzp.czu.cz/cs>.

„Hlavním cílem projektu je ochrana ptáků. Specificky u čejky, obývající intenzivně obhospodařovanou zemědělskou krajinu, budeme díky sebraným datům schopni porozumět jejich potřebám v průběhu celého

hnízdního cyklu. Umožní nám to definovat, které plodiny (nebo jejich kombinace na sousedních polích) jsou vhodné nejen pro samotné zahnízdění a vysezení vajec, ale umožní

i následné úspěšné dovedení mláďat do vzletnosti. V projektu kombinujeme naši telemetrii se satelitními daty, nálezovými databázemi a dalšími volně dostupnými zdroji informací. Největším úspěchem projektu by tak bylo, pokud by se nám podařilo popsat sérii jednoduchých postupů a pravidel, která by zvýšila reprodukční úspěšnost čejek bez omezení výnosů hospodaření na polích," doplnil Sládeček.

Web samotný je zaměřený zejména na telemetrické sledování čejek a sluk. Osudy značených čejek lze sledovat v reálném čase v rubrice Posláno vysílačkou. Nabízí nejen jejich pohyb na zimoviště a zpět, ale odhalí i detaily z chování sledovaných jedinců a jejich interakcí s prostředím, ve němž se vyskytují. Rubrika Z vysílačky pod drobnohled formou popularizačního blogu podrobněji rozebere rozmanité aspekty čejčího života, které data z vysílaček odhalí. V rubrice Slučími stezkami budou zveřejněny poznatky získané při sledování druhého modelového druhu, sluky lesní.

„Telemetrická data sbírá vysílačka Interrex MINI 2G, která je na ptáka nasazena s pomocí speciálních popruhů. Váha zařízení 5,3 g zajišťuje minimální zatížení sledovaných ptáků v poměru cca 2,5% hmotnosti čejky a cca 2% sluky. Díky solárnímu panelu je zařízení schopno sbírat data dlouhodobě, v ideálním případě i několik let. Sebraná data nám obvykle několikrát denně odesílá prostřednictvím mobilních sítí,“ upřesnil Sládeček.

Populace čejek, dříve běžných ptáků luk a mokřadů, se s intenzifikací zemědělství v Evropě 20. století dramaticky snížila. Na meliorace čejky zareagovaly přesunem hnízdění na pole. Rostoucí chemizace a těžká mechanizace hospodaření ale způsobily ztrátu potravní nabídky, což spolu se zarůstáním vlhkých ploch a podporou vyšších porostů připravilo čejky o většinu vhodných hnízdíšť. Jejich početnost tak v České republice poklesla na několik tisíc párů. Na zbývajících hnízdíšťích dnes můžeme pozorovat zpravidla jen jednotlivé páry, početnější hnízdní seskupení jsou vzácná. Přitom ta jsou pro čejku velmi důležitá, protože umožňují účinnější společnou obranu proti predátorům, jako jsou vrány, luňáci nebo motáči.

Tisková zpráva ČZU

Skokan kengura

„Považoval bych to za vlka či divokého psa, nebýt toho běhu, či spíše chůze, při které poskakoval jako zajíc nebo jelen,“ zapsal si o setkání s klokanem James Cook. Věhlasný mořeplavec dal zvířeti i jméno „kangaroo“, které slyšel od Austrálců.

Pojmenování později zpochybnil jistý Phillip King, podle něhož slovo znamenalo

„nerozumím“ a místní používají pro klokana výraz „mee-nuah“. Mýlil se ovšem patrně pan King, neboť to prý v místním jazyce znamená „zvíře k jídlu“ a jméno klokana je správné.

Rozhodně ho později převzaly i další jazyky, včetně slovenštiny. Jen my Češi (a ještě Chorvati) máme klokana a vdčíme za to Janu Svatopluku Preslovi, jenž z původního názvu ponechal první písmenko a přiřadil k němu české slovo „skokan“, v zoologickém názvosloví již bohužel zadané.

Jiří Řehounek

Dobrá zpráva: Emise nebezpečných látek v ČR výrazně klesly

Integrovaný registr znečišťování přinesl s daty za rok 2023 dobrou zprávu, až na výjimky množství nebezpečných látek vypouštěných do životního prostředí oproti předchozímu roku kleslo. Na znečištění se v roce 2023 podle dat v IRZ daleko výrazněji podílely chemičky nebo provozy vyrábějící plasty, přesto lze i za tento rok za největší znečišťovatele označit uhelné elektrárny. Z celkového poklesu látek ohlášených průmyslovými provozy do IRZ jsou však výjimky, a to v případě emisí potenciálně rakovinotvorného styrenu, dioxinů předávaných v odpadech a látek poškozujících ozonovou vrstvu. O znečištění ve svém okolí se lidé dozví na webu www.znecistovatele.cz.

„Nad poklesem vykázaných emisí toxických látek průmyslovými provozy můžeme letos opravdu jásat. Nicméně je nutné mít na paměti, že řadu toxických látek průmysl do IRZ nemusí ohlašovat. Ve světle dat ohlášených chemičkami rovněž roste důležitost omezování plastů, protože mezi největší znečišťovatele se derou hlavně výrobci surovin pro ně jako například chemičky v Litvínově anebo v Kralupech nad Vltavou,“ shrnul Jindřich Petrlík, vedoucí programu Toxické látky a odpady spolku Arnika. Arnika dlouhodobě varuje před nebezpečím plastového znečištění, mimo jiné prostřednictvím výzvy Budoucnost bez plastů, kterou mohou lidé podepsat na jejich [webových stránkách](#).

Na nejvyšších místech v žebříčcích znečišťovatelů za rok 2023 figurují hlavně provozy z Ústeckého, Moravskoslezského a Pardubického kraje. Za nejvýznamnějšího znečišťovatele lze vedle Spolany Neratovice označit elektrárny Počerady a Chvaletice. Na nižší příčky žebříčků spadla huť Liberty Ostrava, která v roce 2023 omezovala výrobu.

Provozy ze zákona hlásí úniky a přenosy některých [nebezpečných látek](#) samy. Za ohlašovací rok 2023 data poskytlo celkem 1218 provozů.

Samotný [Integrovaný registr znečištění \(IRZ\)](#) slaví letos [20 let své existence](#). Arnika k tomuto výročí vydala [brožuru](#), která shrnuje historii tohoto zásadního nástroje pro sběr a zpřístupňování informací o emisích a přenosu znečišťujících látek do životního prostředí. Stejně jako reálný dopad IRZ na chování podniků, které se díky pravidelnému zveřejňování informací o vypouštění znečišťujících látek dlouhodobě snaží o zlepšení svých technologií a snižování svých dopadů na životní prostředí a zdraví lidí nejen v okolí svých podniků.

V posledním roce také zesílily aktivity na zavádění registrů znečišťování v dalších zemích i mimo evropský prostor, které Arnika podpořila vydáním globálního průvodce pro občanský sektor "[Pollutant Release and Transfer Register and Civil Society](#)" a spolu s místní organizací Nexus3 také organizováním konference v Indonésii počátkem června 2024. Na konec listopadu pak byl zástupce Arniky pozván sekretariátem Aarhuské úmluvy, aby vystoupil na kulatém stole jejího PRTR Protokolu v Ženevě a prezentoval globální studii o registrech a občanské společnosti.

Vybrané látky s vysokou toxicitou

Rtuť

Osm z deseti největších zdrojů úniku [rtuti](#) do ovzduší představují uhelné elektrárny a teplárny (na 1.-8. místě). Na prvním místě jsou elektrárna Počerady následovaná elektrárnou Chvaletice a elektrárnami Prunéřov a Ledvice. Elektrárna Chvaletice roční objem emisí rtuti meziročně výrazně snížila, a to o zhruba 200 kg/rok, důvodem ovšem byla nižší výroba elektřiny, ne dodržování limitů. Meziročně se celkové emise rtuti ohlášené do IRZ snížily o více jak 600 kg.

Dioxiny

Celkové množství [dioxinů](#) v hlášeních do IRZ meziročně narostlo ze 107 na 111 gramů TEQ/rok především díky zvýšení v přerovské teplárně a u některých spaloven odpadů, konkrétně spaloven komunálních odpadů v Praze – Malešicích a v Brně. Také Třinecké železářny množství dioxinů v odpadech meziročně zvýšily. V žebříčku tak zůstaly na prvním místě. K nebezpečným praktikám spaloven odpadů patří snaha odpady s obsahem dioxinů takzvaně recyklovat do různých stavebních materiálů. I této problematice se věnuje nová globální studie „Waste Incineration and the Environment“ (Spalovny odpadů a životní prostředí), kterou Arnika [zveřejnila](#) v září 2024.

Styren

Emise [styrenu](#) ohlášené do IRZ meziročně narostly o více jak 5 tun/rok na téměř 103 tuny. Oproti roku 2015 jde však o 50 tun/rok nižší množství. Na nárůstu emisí styrenu se nejvíce podílely dvě firmy, a to Synthos Kralupy a.s. a výrobce hudebních nástrojů C. Bechstein Europe v Hradci Králové. Oba tyto provozy svoje roční emise styrenu oproti předchozímu roku v podstatě zdvojnásobily. Jsou však i provozy, které emise styrenu meziročně snížily. Patří k nim například ACO Industries Tábor s.r.o.

Formaldehyd

Zatímco emise styrenu byly v roce 2023 na vzestupu, zaznamenaly emise [formaldehydu](#) výrazný pokles na svoje historické minimum, což přispělo k výraznému poklesu emisí rakovinotvorných látek. Například Rockwool Ostrava snížil svoje emise o více jak 4,5 tuny/rok a Dřevozpracující družstvo Lukavec ještě o více, tedy o téměř 5 tun/rok. Nejvíce je však snížil provoz Saint-Gobain Adfors CZ s. r. o. v Litomyšli (o více jak 7 tun). Celkově bylo do IRZ za rok 2023 ohlášeno zhruba 8,5 tuny emisí formaldehydu, což odpovídá cca jejich objemu ze jeden jediný provoz za rok předchozí. Tím byl již zmíněný Saint-Gobain Adfors CZ s. r. o.

v Litomyšli.

Emise škodlivin do ovzduší

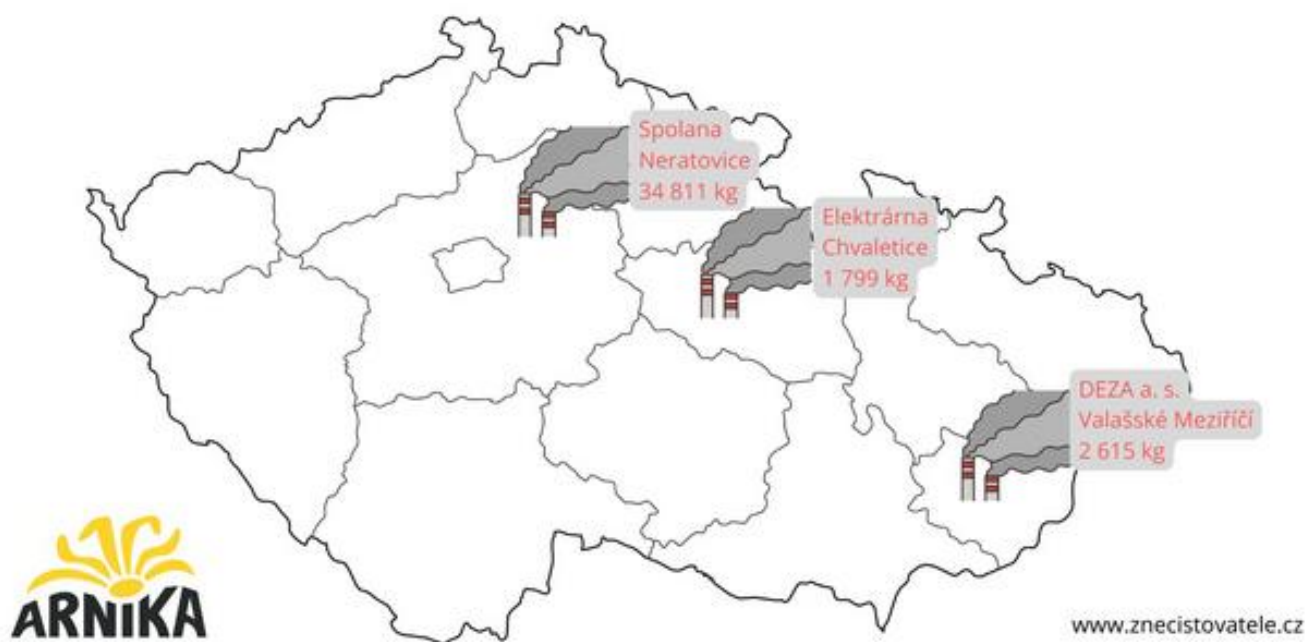
Skleníkové plyny

Za rok 2023 ohlásily naše průmyslové provozy méně [skleníkových plynů](#) než za rok 2020, tedy v období covidu. Ze zdrojů skleníkových plynů v první desítce jejich emise zvýšily meziročně jen elektrárny Tušimice. Ostatní elektrárny oznámily jejich výrazný pokles. Mimo elektrárny jsou v první desítce také chemička Unipetrol patřící skupině Orlen, Třinecké železárny a papírna Mondi Štětí. Zcela z ní vypadla huť Liberty Ostrava a. s.

Prach

Emise prachu v ČR setrvale klesají. V roce 2023 byly nižší o téměř 300 tun za rok. Po dlouhé době sesadila z prvního místa v této kategorii huť Liberty Ostrava a. s. elektrárna Počerady, a to i přesto, že svoje emise meziročně snížila. Emise prachu z Liberty Ostrava a. s. meziročně klesly o více jak polovinu, tedy o více jak 170 tun/rok. Celkový pokles emisí prachu z klasických velkých zdrojů tak dal vyniknout čedičovému lomu Basalt v Měronicích v Českém středohoří, který se s 15 tunami [polétavého prachu](#) stal jeho osmým největším zdrojem v celé ČR a zdatně tak sekunduje například nedaleké elektrárně Ledvice, která vypustila přes 73 tun prachu za rok, tedy o cca 16 tun méně než za rok předchozí.

Rakovinotvorné látky

Rakovinotvorné látky

[Spolana Neratovice](#), která se drží na nechvalném prvním místě tohoto žebříčku, snížila meziročně emise vinylchloridu, a to o téměř 4 tuny/rok. Razantní snížení emisí formaldehydu o více jak sedm tun/rok sesadilo provoz Saint-Gobain Adfors CZ s. r. o. v Litomyšli ze druhého na osmé místo v tomto žebříčku. Elektrárna Chvaletice pak snížila emise arsenu pod úroveň roku 2021, meziročně tedy o skoro čtyři tuny.

“Emise skleníkových plynů i nebezpečných toxických látek nejvýrazněji klesly u uhelných elektráren. Nestalo se to ale kvůli nějaké snaze či dobré vůli jejich provozovatelů, ale hlavně kvůli tomu, že byly v loňském roce méně často v provozu. Elektřinu z uhlí totiž stále více v evropském energetickém mixu nahrazovaly obnovitelné zdroje energie, které po ruském vpádu na Ukrajinu zažívají boom. Ukazuje se tak

v praxi to, co říkáme dlouhodobě: když Česko omezí výrobu a export své špinavé elektřiny z uhlí, bude to mít pozitivní vliv na klima i na kvalitu ovzduší. Emise přitom mohou klesnout ještě více, protože i v loňském roce bylo Česko pořád velkým vývozcem elektřiny,” řekl Lukáš Hrábek, tiskový mluvčí Greenpeace ČR.

“Omezování pálení uhlí zlepšuje životní prostředí. Uhelné elektrárny Počerady a Chvaletice v majetku podnikatele Pavla Tykače jsou však stále největší znečišťovatelé toxickou rtutí, protože mají rozsáhlé výjimky z emisního limitu. Ilustrativní je srovnání s elektrárnou Tušimice, která v roce 2020 vypouštěla stejné množství rtuti jako Počerady, ale dnes je díky plnění limitů na pětina. Politici a političky by měli odmítnout dotování uhelných elektráren, bez jejichž elektřiny se dle modelování energetiky obejdeme. Nedává smysl, aby občané museli platit někoho, kdo znečišťuje jejich životní prostředí,” dodal Jiří Koželouh, vedoucí energetického programu Hnutí DUHA.

Společná tisková zpráva Arniky, Hnutí Duha a Greenpeace

Alarmující výskyt toxických látek ve spodním prádle: v ohrožení jsou především ženy

Spodní prádlo nosíme každý den. Podle nových zjištění bychom však měli věnovat větší pozornost tomu jaké. Výzkum provedený v rámci evropského projektu ToxFree Life – Život bez toxických látek pro všechny, na kterém se podíleli také ekologický spolek Arnika a spotřebitelská organizace dTest, totiž přináší znepokojivé výsledky. Každý třetí testovaný produkt obsahuje nebezpečné bisfenoly, a každý dvacátý dokonce v míře překračující bezpečnou hranici. Nejvíce problematické je prádlo ze syntetických materiálů, zatímco bavlněné prádlo vyšlo výrazně lépe.

Do testování bylo zahrnuto 166 vzorků spodního prádla zakoupeného napříč pěti evropskými státy. 79 výrobků bylo dostupných na českém a slovenském trhu, zbytek pocházel z Rakouska, Maďarska a Slovinska. I tyto výrobky si však můžete přivést ze zahraniční cesty, nebo je na pár kliknutí pořídit v e-shopu.

Zvláště problematická je skutečnost, že 82 % prádla ze syntetických vláken obsahovalo bisfenoly. „Test ukázal, že nejvíce na to doplácejí ženy. Dámské spodní prádlo je obecně častěji vyrobeno ze syntetických látek, je tedy zatíženo zdaleka největší mírou,” vysvětluje Karolína Brabcová, vedoucí kampaní za zákaz toxických látek ve spotřebním zboží a odbornice na toxické látky ve spotřebním zboží spolku Arnika, a doplňuje: „Pánské nebo dětské spodní prádlo bývá z větší části bavlněné, a vykazovalo tak v testu podstatně lepší výsledky – tři čtvrtiny dívčího spodního prádla a čtyři pětiny chlapeckého a pánského byly bez bisfenolů.“

Šaty pro panenky jsou méně rizikové než dámské spodní prádlo

Úřady o rizicích spojených s bisfenoly ví a postupně je regulují. Jedná se o skupinu chemických sloučenin primárně využívaných při výrobě plastů (konkrétně polykarbonátu) a epoxidových pryskyřic. Oba tyto materiály figurují v široké škále běžného spotřebního zboží

od plastového nádobí po vnitřní nátěry konzerv a narazit na ně můžeme i v textilích.

Vzhledem k jejich hojnému průmyslovému využití dnes najdeme stopy bisfenolů ve vodě, živočišných i lidském organismu napříč všemi věkovými skupinami. Některé bisfenoly jsou známé jako endokrinní disruptory, látky narušující hormonální systém člověka i jiných živočichů. Výzkumy u nich prokázaly řadu negativních důsledků, například zvýšené riziko potratu, vzniku rakoviny prsu a prostaty, obezity nebo metabolických poruch, neblaze působí na vývoj malých dětí a také na imunitní systém.

V Evropské unii je jejich obsah regulován v materiálech určených pro styk s potravinami. Použití bisfenolu A (BPA), nejznámějšího zástupce skupiny, je od roku 2018 omezeno například také v hračkách určených pro děti do tří let věku.

Podstatně méně pozornosti je ze strany úřadů věnováno textilu. „Paradoxně je prádlo na panenkách regulováno přísněji než to lidské, tedy i zdraví panenek je víc chráněno než zdravý skutečných dětí, žen a mužů,“ popisuje současný stav Hana Hoffmannová, šéfredaktorka spotřebitelského časopisu dTest, a pokračuje: „Pro náš test jsme si vybrali spodní prádlo, protože ho nosí každý, je v přímém kontaktu s pokožkou a jeho potenciálně škodlivé složení může mít nepříznivý vliv na naše zdraví.“

Nošením i nejhůře hodnoceného prádla (celkově Hunkenmöller Invisible short basic tan z Rakouska, na českém trhu pak Dedoles veselé bezešvé dámské kalhotky a pánské Adidas Trunk boxerky 3 pack) si člověk nepřivodí akutní potíže. „Je však třeba vzít v potaz, jakému množství nežádoucích látek jsme denně celkově vystaveni. Domníváme se, že je klíčové, aby úřady co nejrychleji zavedly plošnou regulaci toxických látek a lépe chránily spotřebitele,“ shodují se Hana Hoffmannová a Karolína Brabcová.

Bavlna je lepší volbou

Pokud chcete snížit vystavení organismu bisfenolům, kupujte bavlněné spodní prádlo. Tento materiál se v testování ukázal být z hlediska chemikálií nejbezpečnějším. Žádný bavlněný produkt neobsahoval vysoké množství bisfenolů. Podle zjištěných dat nezáleží, zda bavlněné kalhotky nebo boxerky koupíte ve značkovém obchodě nebo v supermarketu. Na základě testu se jeví, že materiál je jediným důležitým kritériem. Bývá vždy uvedený na cedulkách na samotném prádle, ale občas je potřeba jej hledat.

Kompletní výsledky testu včetně obrazového infomateriálu jsou k dispozici v říjnovém čísle časopisu dTest a na [webových stránkách spotřebitelské organizace dTest](#).

Můžete také podepsat Výzvu pro evropské politiky, aby do roku 2029 zakázali všechny rizikové látky ve spotřebním zboží:

na webu dTestu: www.dtest.cz/bez-jedu

na webu Arniky: <https://arnika.org/vyrobky-bez-jedu>

Tisková zpráva Arniky

Strom roku 2024

Vítězem 23. ročníku ankety Strom roku se stal Lukavický dub z Pardubického kraje s celkovým počtem 9 905 hlasů. Na druhém místě se umístila Památná lípa u Roštína s počtem 8 828 hlasů a bronzovou příčku obsadily Lípy u Wohlmannova kříže s 5 710 hlasy.

Lukavický dub

Dub letní, stáří asi 800 let, obvod stromu asi 710 cm

<https://www.stromroku.cz/finaliste/aktualni/Lukavicky-dub>

Mohutný kmet

Stojí hrdě na místě bývalého ausperského velkostatku, jehož správa kdysi usilovala o jeho zničení. Dosáhnout svého chtěla odvozem hlíny od kořenů. Naštěstí neuspěla. Dub, který odolal pokusům o likvidaci i orkánu Kyrill svou mohutností vytváří dokonalý stín. Ten láká dospělé k odpočinku a místním dětem poskytuje útočiště k hrám.

Období před 1. světovou válkou tomuto téměř 800 letému stařečkovi příliš nepřálo. Tehdejší správa velkostatku, na jehož pozemcích dub zakořenil se jej usilovně snažila zlikvidovat. Vybrala si vskutku netradiční způsob, a to odvážením hlíny od jeho kořenů. To vše i přes zákaz tehdejších úřadů.

Dub snahám o svou likvidaci odolal a již po několik staletí dělá společnost Lukavickým. Jsou tu na něj patřičně hrdí.

Dub je jeden z biotopově nejcennějších stromů, zvláště takovýto starý kmet. Takto starý a mohutný strom má velký

význam pro biodiverzitu hub, brouků, netopýrů a dalších živočichů, kteří s ním žijí ve vzájemné symbióze.

Navrhovatel: Jana Louvarová, ZŠ a MŠ Lukavice, Obec Lukavice, Chudim

www.stromroku.cz

ZAOSTŘENO ENVIROSKOPEM

Vybrali jsme pro vás z bezmála 400 různých tipů na výlety po Jihočeském kraji, které všechny najdete v databázi Envirooskop na webu www.envirooskop.cz. Jeho zpracovatelem je jihočeská Krajská síť environmentálních center KRASEC.

Arboretum ve Vimperku (lat: 49.0555, lon: 13.7762)

Odreagujte se a obdivujte krásu rozličných druhů dřevin v Arboretu ve Vimperku, plně otevřeném pro veřejnost jako klidová příměstská rekreačně-relaxační zóna s možností aktivního odpočinku.

Arboretum bylo založeno v roce 1959 na ploše 1,1 ha a původně sloužilo pro výuku žáků lesnické školy. Na ploše arboreta roste cca 320 exemplářů dřevin 160 různých druhů. Vzhledem k vyšší nadmořské výšce převažují jehličnaté dřeviny. V roce 2009 bylo arboretum díky své vysoké botanické hodnotě vyhlášeno významným krajinným prvkem. Na trase arboreta se nachází 6 zastavení s informačními tabulemi s popisky nejzajímavějších dřevin. Atmosféru místa dotvářejí dřevěné sochy

s přírodní tematikou. V arboretu nechybí ani odpočinková místa v podobě dřevěných laviček a děti se mohou zabavit přírodními herními prvky, např. dendrofonem, překážkovou dráhou či chůzí po laně. Nejen pro seniory se zde nalézají cvičební prvky podporující mobilitu a relaxaci. Arboretum navazuje na areál bývalého letního kina, kde je umístěno dětské hřiště.

V arboretu se nachází mnoho místních i cizokrajných druhů dřevin např. smrk hadí, jinan dvoulaločný, kryptomérie japonská, jedle kavkazská, lapina jasanolistá nebo v České republice nejvýše rostoucí kaštanovníky jedlé. Návštěvu arboreta můžete spojit s výletem na nedalekou naučnou stezku Sudslavický okruh nebo do Bohumilické aleje.

Časová náročnost: 1 hodina

Dostupnost: Na lokalitu je možné dojet autem, které můžete nechat u silnice cca 200 m od vstupu na lokalitu. Autobusové nádraží Vimperk se nachází ve vzdálenosti cca 1 km m od lokality, vlaková stanice Vimperk asi 1,4 km od lokality. Z vlakového i autobusového nádraží se můžete vydat pěšky (cca 15 minut) po červené a žluté turistické trase. Od pobočky České pošty se dáte doprava a po přibližně 150 metrech za Hotelem Zlatá Hvězda odbočíte doleva, kde se již nachází ukazatel k arboretu.

Celou lokalitu křižují zpevněné pěšiny a dlážděné chodníky. Celkově se jedná o snadno přístupný a nenáročný terén.

Odkaz na lokalitu na stránce Enviroskopu najdete zde: <http://www.enviroskop.cz/?arboretum-ve-vimperku>

Vybrala pro vás Romana Panská

Enviroskop je podpořen Jihočeským krajem.

POZVÁNKY NA AKCE

Česká společnost ornitologická a Jihočeský ornitologický klub

CSO

Jihočeský ornitologický klub

Podzimní brigáda

v ptačím parku Zbudovská blata

SOBOTA 2. LISTOPADU 2024 OD 9:00

Chcete přiložit ruku k dílu a přispět k rozvoji ptačího parku?

Čeká nás odstranění náletů a otevření mokřadu pro luční druhy bahňáků a další údržbové práce

S sebou: holny, pracovní oděv a rukavice, svačtinu a něco na oheň
Kryštof Chmel (správce parku): chmel@birdlife.cz, tel: 723 757 768.

Místo srazu:
49.0818N, 14.3446E
(nažítel. přejezdem mezi Zbudovem a Zlíví, příjezd od Mydlovar)

Ministerstvo životního prostředí

Akce proběhne v rámci projektu Mapujeme ptáky a pomáháme přírodě. Projekt byl podpořen Ministerstvem životního prostředí, projekt nemusí vyjadřovat stanoviska MŽP.

Zelené úterky

Calla vás srdečně zve na besedu

Přírodní hodnoty Novohradských hor

s Petrem Lepším

botanikem z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR

Novohradské hory jsou unikátním územím jižních Čech se zachovalou přírodou, hlubokými lesy či zdroji čistých vod a zároveň jsou kulturní krajinou, do které se propsaly české dějiny posledních osmdesáti let. Čím jsou specifické z botanického hlediska? Jaké přírodní hodnoty v nich stojí za to chránit?

V úterý 19. listopadu 2024 od 17:30 hod.

Klub Horká Vana, Česká 222/7, České Budějovice

Více informací:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice

tel.: 384 971 930, calla@calla.cz, <http://www.calla.cz>

a také na <https://www.facebook.com/spolekcalla>

Ptačí hodinka objektivem účastníků

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí
zve na besedu

s ornitologem
Filipem Tuháčkem (ČSO)

Filip Tuháček je koordinátorem programu občanské vědy s názvem Ptačí hodinka, který organizuje Česká společnost ornitologická. Za dobu trvání Ptačí hodinky nashromáždili ornitologové množství fotografií od jejích účastníků. Na fotobesedě uvidíte výběr těch nejlepších. K tomu se dozvíte leccos o zimování a zimním přikrmování ptáků.

**Úterý 3. prosince 2024 od 17:30 hodin
v Kulturním klubu Horká vana, Česká ul. 7 v Českých Budějovicích**

Foto: Eva Solářková

Tento projekt je spolufinancován Statutárním městem České Budějovice v rámci sítě Krasec.

Zpravodaj **Ďáblík** pro své členy a přátele vydává:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice

Telefony: 384 971 930, 387 311 381 • **Fax:** 384 971 939

E-mail: calla@calla.cz • **Internet:** <http://www.calla.cz> • Calla je také na [Facebooku](#)

Naše konto: 3202800544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

Články do dalšího čísla posílejte do 20. 11. 2024 na edvard.sequens@calla.cz.

Databázi odběratelů spravuje Romana Panská. Chcete-li se přihlásit k pravidelnému odběru **Ďáblíka**, pište na romana.panska@calla.cz. Nechcete-li naopak dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás vymažeme z adresáře. Všechna starší čísla občasníku **Ďáblík** najdete na webových stránkách Cally.

Líbil se Vám Ďáblík? Pomozte nám s jeho šířením!

Pošlete ho svým přátelům s nabídkou na pravidelný odběr do e-mailové schránky.

Můžete nám také přispět na vydávání.

Použijte číslo účtu 3202800544 / 0600 a variabilní symbol: 111.

Děkujeme!